

Oslo, 25.10.2017

Innspill til Utdannings- og forskningskomiteen

Sex og Politikk ber Utdannings- og forskningskomiteen om å øke satsningen på seksualitetsundervisning, og folkehelse og livsmestring under statsbudsjettets kapittel 225 for 2018.

Sex og Politikk ber om:

- 1) At komiteen fremhever seksualitetsundervisning som et satsningsfelt og at det prioriteres midler til denne satsningen under kapittel 225 (Tiltak i grunnopplæringa) over post 74 (tilskott til organisasjonar) og den nye posten 75 (Grunntilskott).
- 2) At komiteen legger føringer for prioritering av kompetanseheving innen seksualitetsundervisning og seksuell helse for lærere og undervisere som jobber i skole og barnehage under kapittel 226 (kvalitetsutvikling i grunnopplæringa).
- 3) At alderstilpasset seksualitetsundervisning kommer eksplisitt inn i barnehagenes mandat og virke, under kapittel 231 (Barnehagar).

Begrunnelse:

1) Seksualitetsundervisning som satsningsfelt

Sex og Politikk ser med forventning og optimisme på følgende rammebetingelser for god og helhetlig seksualitetsundervisning i Norge de kommende årene:

- Innføring av tre nye tverrfaglige temaer i fagfornyelsen, deriblant *folkehelse og livsmestring*
- Strategi for seksuell helse 2017-2022; *Snakk om det!*

I Norge har seksualitetsundervisning primært blitt behandlet som et helsepolitisk anliggende (bl.a. som del av den nye strategien for seksuell helse). Sex og Politikk mener tiden nå er moden for at utdanningsmyndighetene og-budsjettene tar en tydeligere del av ansvaret for dette viktige feltet. Godt samarbeid med frivillige organisasjoner og fagmiljøer kan være en måte å trekke på enda flere ressurser og krefter.

Norske skoler har en lovpålagt forpliktelse til å sørge for seksualitetsundervisning, beskrevet i kompetansemål for flere fag. Hvilke metoder og læremidler skoler og lærere velger å benytte seg av i undervisningen varierer fra skole til skole, og tilbudet til elevene vil derfor også variere stort. Spørreundersøkelser blant undervisere og elever viser at både omfang og kvalitet på denne undervisningen generelt oppfattes som utilstrekkelig¹. Undersøkelser viser også at mange lærere benytter seg av supplerende kilder og materiell utenom lærebøkene, deriblant *Uke 6*. En av tre norske skoler bruker i dag dette gratis undervisningsmateriellet, utviklet av Sex og Politikk med støtte fra bl.a. Helse- og Utdanningsdirektoratet. Behovet for relevante og tverrfaglige undervisningsverktøy av denne typen vil trolig øke ytterligere i forbindelse med den pågående fagfornyelsen.

Sex og Politikk er positive til ordninger som sikrer langsiktige og stabile rammevilkår til aktører som bidrar til viktige oppgaver innen grunnopplæringa. I budsjettforslaget er det uklart hvordan dette

¹ Sex og samfunns spørreundersøkelser i samarbeid med TNS Kantar; en blant skoleelever og en blant lærere
Sex og Politikk – foreningen for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter | Tilsluttet IPPF
Christian Kroghsgate 34 – N – 0186 Oslo | + 47 22 11 55 13 | Org. nr: 990 630 828
post@sexogpolitikk.no | www.sexogpolitikk.no

sikres, både knyttet til endring av poster (ref. ny samlepost 75 – Grunntilskott) og flytting av midler (fra post 74 – Tilskott organisasjonar). Det er viktig at tverrfaglige temaer og kompetansemål som seksualitetsundervisning og folkehelse og livsmestring prioriteres, både gjennom øremerking og økte rammer i post 74 og post 75.

2) Kompetanseheving innen seksualitetsundervisning

En forutsetning for kvalitetsheving av seksualitetsundervisning i grunnopplæringa hviler på undervisernes kompetanse på feltet. En fersk spørreundersøkelse (ref fotnote) blant lærere viser bl.a. at:

- 7 av 10 lærere er ikke fornøyd med egen seksualitetsundervisning.
- De hyppigste ønskene fra lærerne for å kunne bedre slik undervisning var å inkludere tematikken i lærerutdanningen, og å få tilgang til konkrete verktøy.

Tilbakemeldinger fra lærere som bruker vårt gratis materiell Uke6 viser også til et ønske om kompetanseheving for å bli tryggere i undervisningssituasjonen. Sex og Politikk oppfordrer derfor komiteen til å prioritere kompetanseheving på dette feltet spesifikt under kapittel 226 (Kvalitetssikring i grunnopplæringa),.

3) Seksualitetsundervisning i barnehagene

Sex og Politikk gleder seg over at barnehagenes kvalitet og de ansattes kompetanse er tema i budsjettets kapittel 231 (Barnehagar). Sex og Politikk ønsker at prinsippet om «tidlig innsats» ikke bare skal gjelde for skrive og leseferdigheter blant barn og unge, men også omfatte kunnskap om kropp, kjærlighet, følelser og grenser. Vi oppfordrer derfor komiteen til å legge føringer for at kompetanseheving og videreutdanning for barnehagelærere også bør dekke feltet seksualitetsundervisning (kapittel 231 post 21).

Prøveprosjekt² med seksualitetsundervisning i barnehager har vist at barna blant annet fikk kunnskap, språk og begreper som gjør dem i stand til å snakke om kropp, følelser og vanskelige tema, samt at undervisningen skapte trygghet og gode holdninger hos barna. Sex og Politikk ønsker å bidra positivt inn til alderstilpasset seksualitetsundervisning i barnehager, og oppfordrer komiteen til å legge føringer på seksualitetsundervisning som satsning innen barnehagesektoren fra 2018 (kapittel 231).

Tor-Hugne Olsen
Daglig leder i Sex og Politikk

² [Prøveprosjekt med seksualitetsundervisning i skole og barnehage i Sortland kommune utført i 2015](#)